

מועד קטן ז

שאלה: עד כמה?

תשובה: עד פרסה.

רבי יהודה אומר: משדה האילן כדרכו ומשדה הלבן שלא כדרכו.

הבאת ברייתא: תנו רבנן:

כיצד כדרכו - חופר גומא, ותולה בה מצודה.

כיצד שלא כדרכו - נועץ שפוד, ומכה בקורדום, ומרדה האדמה מתחתיה.

עוד ברייתא בנושא: תניא, ר"א ב"י אומר: כשאמרו משדה לבן שלא כדרכו - לא אמרו אלא בשדה לבן הסמוכה לעיר, אבל בשדה לבן הסמוכה לשדה האילן - אפילו כדרכו, שמא יצאו משדה הלבן ויחריבו את האילנות.

ומקרינ את הפירצה במועד.

שאלה: כיצד מקרינ?

תשובה 1: רב יוסף אמר: בהוצא ודפנא.

תשובה 2: במתניתא תנא: צר בצרור ואינו טח בטיט.

צמצום דברי המשנה: אמר רב חסדא: לא שנו אלא כותל הגינה, אבל כותל החצר - בונה כדרכו.

חיזוק לדברי רב חסדא: לימא מסייע ליה: כותל הגוזה לרשות הרבים - סותר ובונה כדרכו מפני הסכנה.

דחיתת החיזוק: התם כדקתני טעמא: מפני הסכנה.

גירסה אחרת - קושי על דברי רב חסדא: ואיכא דאמרי, תא שמע: כותל הגוזה לרשות הרבים - סותר ובונה כדרכו מפני הסכנה. מפני הסכנה - אין, שלא מפני הסכנה - לא. לימא תיהוי תיובתיה דרב חסדא!

תירוצ: אמר לך רב חסדא: התם - סותר ובונה, הכא - בונה ולא סותר.

קושי על דברי הברייתא: התם נמי ליסתור ולא ליבני!

תירוצ: אם כן מימנע ולא סותר.

חיזוק לדברי רב אשי ממשנתינו: אמר רב אשי: מתניתין נמי דיקא, דקתני: ובשביעית בונה כדרכו.

דהיכא?

• אילימא דחצר - צריכא למימר?

• אלא לאו - דגינה, ואף על גב דמיחזי כמאן דעביד נטירותא לפירי - שמע מינה

משנה. רבי מאיר אומר: רואין את הנגעים להקל, אבל לא להחמיר. וחכמים אומרים: לא להקל ולא להחמיר.

הבאת ברייתא: תניא, רבי מאיר אומר: רואין את הנגעים להקל, אבל לא להחמיר. רבי יוסי אומר: לא להקל ולא להחמיר. שאם אתה נזקק לו להקל - נזקק לו אף להחמיר. אמר רבי: נראין דברי רבי מאיר במוסגר, ודברי רבי יוסי במוחלט.

דברי רבא

רבי מאיר	חכמים ורבי יוסי
בטהור	כולי עלמא לא פליגי דלא חזו ליה
בהסגר ראשון	דכולי עלמא לא פליגי דחזו ליה רש"י - שאם מטהר ליה משמח ליה, אי לא מטהר ליה - לא מטמא ליה יותר מדמעיקרא, אלא מסגר ליה פעם שניה
בהסגר שני	בכהן תליא מילתא, אי טהור - אמר ליה טהור, ואי טמא - שתיק "והיה לו טהור או טמא" כתיב

מאתר הדרן והרבנית מישל כהן פרבר

• hadran.org.il •

	רבי מאיר	חכמים ורבי יוסי	
	רואין את הנגעים להקל, אבל לא להחמיר	לא להקל ולא להחמיר שאם אתה נזקק לו להקל - נזקק לו אף להחמיר	
פסיקת רבי לפי הברייתא הראשונה (פירוש רש"י)	מוסגר דאי מטהרו - משמחו, ואפילו מטמא ליה ומחליט ליה ומשדר ליה חוץ משלשה מחנות, ולית ליה צוותא דאינשי דעלמא - אפילו הכי לית ליה צערא, דהא אית ליה צוותא דאשתו, ומותר הוא באשתו להתיחד עמה בימי חלוטו	מוחלט דאפילו מטהר ליה, דאף על גב דשרי ליה למחנה ישראל - אית ליה צערא, דלית ליה צוותא דאשתו, דאסור הוא, דכיון דמטהר ליה מחלוטו - מיבעי ליה למימני שבע ימי ספירו, ובימי ספירו אסור בתשמיש המטה, דכתיב וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים ואהלו זו אשתו, דכתיב שובו לכם לאהליכם.	צוותא דאשתו עדיף
פסיקת רבי לפי הברייתא השנייה (פירוש רש"י)	מוחלט דאי מטמאו - לא מטמא יותר מדמעיקרא, ואי מטהרו - משמחו, דאית ליה צוותא דעלמא, אף על גב דאסור בתשמיש המטה - צוותא דעלמא עדיף ליה	מוסגר דלא חזי ליה - דלמא מטמא ליה חוץ לשלשה מחנות, ולית ליה צוותא דעלמא, ומצער ליה.	צוותא דעלמא עדיף

קושי על מסקנה היוצאת מהסוגיה: למימרא דמוחלט מותר בתשמיש המטה?
תירוץ: אין, והתניא:

תנא קמא	רבי יהודה	רבי יוסי ברבי יהודה	
המקור וְיֵשׁ מִחוּץ לְאֹהֶל שְׂבַע יָמִים - שיהא אסור בתשמיש המטה, ואין אהלו אלא אשתו, שנאמר לך אמר להם שלום לכם לאהליכם.	שְׂבַע יָמִים יספרו לו - ימי ספירו, ולא ימי חלוטו.	שְׂבַע יָמִים ספירו, קל וחומר לימי חלוטו.	
הטעם מאי דגלי - גלי, ומאי דלא גלי - לא גלי	גלי רחמנא בימי ספירו, וכל שכן בימי חלוטו		

חיזוק לתירוץ: ואמר רבי חייא: דנתי לפני רבי: לימדתנו רבינו, יותם לא היה לו לעוזיהו אלא בימי חלוטו, אמר לו: אף אני כך אמרתי.

עוד קושי על מסקנה היוצאת מהסוגיה: למימרא דבכהן תליא מילתא?
תירוץ: אין, והתניא:

רבי יהודה	רבי	
המקור וּבְיוֹם הַרְאָה בּוֹ - יֵשׁ יוֹם שְׂאֵי אֶתְּהָ רֹאֶה בּוֹ. מִכָּאֵן אָמְרוּ: חֲתָן שְׁנוּלֵד בּוֹ נִגַע - נוֹתֵנִין לוֹ שְׂבַע יָמִים הַמִּשְׁתֶּה, לוֹ וּלְבֵיתוֹ וּלְכִסּוֹתוֹ. וְכֵן בְּרֹגֶל, נוֹתֵנִין לוֹ שְׂבַע יָמִים הַרְגֵּל	אינו צריך, הרי הוא אומר וְיֹהֵב הַכֹּהֵן וְסָן אֶת הַכִּיֹּת, אִם מִמַּחֲנֵיכֶם לוֹ לְדַבֵּר הַרְשׁוֹת - כָּל שֶׁכֵּן לְדַבֵּר מִצְוָה.	
מאי בינייהו? אמר אביי: משמעות דורשין איכא בינייהו. ורבא אמר: דבר הרשות איכא בינייהו.	ורבי אמר: אצטריך, דאי כתב רחמנא וּבְיוֹם הַרְאָה בּוֹ - הוּא אֲמִינָא: לְדַבֵּר מִצְוָה - אִין, לְדַבֵּר הַרְשׁוֹת - לֹא. כְּתֹב רַחֲמָנָא וְיֹהֵב הַכֹּהֵן. וְאִי כְּתֹב רַחֲמָנָא וְיֹהֵב הַכֹּהֵן - הוּא אֲמִינָא: הֵי - אִין, דְּלֹא טוּמְאָה דְּגוּפִיהּ. אֲבָל טוּמְאָה דְּגוּפִיהּ - אִימָא מִיחֻזָּא חֲזִיא לֵיה, צְרִיכָא.	
תגובת כל אחד לשיטת חבירו	מהתם לא גמרינן, דחידוש הוא דהא עצים ואבנים בעלמא לא מטמאו, והכא מטמאו.	

